

Lesbrief

Passiviteit en bewegen bij dementie (Verzorgende)

Dit project maakt deel uit van de campagne DementieEnDan en is onder andere tot stand gekomen in samenwerking met:

ROC Midden Nederland, Koning Willem I College, ROC Mondriaan, MBO Utrecht en ROC Aventus

Auteurs:

Nicolet Destrée, Josephine van der Laan, Ilse Hartgers, Paul Bocken, Ceciel de Bruijn en Yvonne Vullingsh

Passiviteit en bewegen bij dementie (Verzorgende)

Domein

Daginvulling volgens eigen interesse en onderhouden van sociale contacten

Clips

Clip 8 'Actief blijven', Clip 22 'Bewegen'

Toelichting

Clip 8: Actief blijven (5 min): In de clip zien we Ton (cliënt met dementie) thuis op de bank starend naar de TV. Zijn vrouw vertelt dat Ton erg passief is en weinig wil ondernemen. Ton gaat naar een fysiotherapeute om aan zijn conditie te werken en zijn geheugen te trainen.

Clip 22: Bewegen (6 min): In deze clip zien we Jan (cliënt met dementie) met zijn zoon op de schaatsbaan. Jan doet mee aan een bewegingsonderzoek van de VU. Jan en zijn vrouw gaan op bezoek bij degene die dit onderzoek begeleidt en horen hoe het gaat met het onderzoek.

Hoogleraar Scherder vertelt wat het effect is als mensen te weinig bewegen.

Beginsituatie

Verzorgende niveau 3, leerjaar 2 en 3

Vaardigheden

- Cliënt met dementie en/of diens naasten vertellen wat voordelen van dagelijks bewegen zijn
- Voorstellen doen voor een beweegplan voor een groepje cliënten

Kenniselementen

- Kennis van nadelige gevolgen van passiviteit voor de cliënt met dementie en diens naasten
- Kennis van voordelen van bewegen voor de cliënt met dementie

Leerdoelen

De student kan aangeven wat de nadelen van passiviteit bij dementie voor de cliënt en diens naasten zijn.

De student kan aangeven wat de voordelen van bewegen voor de cliënt met dementie zijn en dit met de cliënt / diens naasten bespreken

---

Werkvorm

1. clip bekijken en vragen beantwoorden (voorbereidingsopdracht)
2. presentatie op flap

Bronnen

<http://www.buitenkomtvoorbij.nl/>

<http://www.moderne-dementiezorg.nl/>

Uitvoering opdracht 'Passiviteit en bewegen bij dementie'

Bronnen

<http://www.buitenkomtvoorbij.nl/>

<http://www.moderne-dementiezorg.nl/>

Vorbereiding

Bekijk de clip 'Actief blijven' en beantwoord in groepjes van 3 de volgende vragen; schrijf de antwoorden op flap:

1. Dementie gaat meestal gepaard met initiatiefverlies en afnemende conditie. In de clip zie je dat de partner van Ton hem overhaalt om toch naar de fysiotherapie te gaan. Hoe doet ze dat? Welke andere manieren kun jij bedenken om iemand over te halen om toch een activiteit te gaan doen? Wees creatief in je "verleidings"-voorstellen.
2. Wat is de belangrijkste voorwaarde voor de cliënt om te kunnen gaan trainen? (Dit geeft de fysiotherapeute aan).
3. Geef voorstellen voor hoe je de training tot een leuke gebeurtenis kunt maken voor iemand met dementie. Denk daarbij aan hoe je iemand veilig, gewaardeerd en op z'n gemak kunt laten voelen.

Instructie

Nabespreken vragen

Verwerking

A. Bekijk de clip 'Bewegen' en beantwoord de onderstaande vragen:

1. De vertelster in de clip zegt dat het interessant is om het verschil op langere termijn te zien tussen een jong dementerende die veel beweegt - zoals Jan - en iemand die weinig beweegt. Waarom?
2. Kun je verklaren hoe het zou kunnen komen dat Ton bijvoorbeeld weinig beweegt en dat sommige andere cliënten met dementie juist de neiging hebben om veel te bewegen? Wat zijn de gevolgen voor jouw benadering dan als je de cliënt wilt stimuleren om te bewegen?
3. Welke negatieve effecten ontstaan volgens hoogleraar Scherder als mensen niet bewegen? (noem tenminste 3 nadelige effecten). Wat kunnen de voordelen dan zijn van wel voldoende bewegen?

B. Een bijzondere vorm van bewegen is kauwen.

"Ouderen moeten zolang mogelijk kauwen". Mensen met een verminderde kauwfunctie hebben een grotere kans om te overlijden, gehandicapt te worden en ook om dementie te ontwikkelen. Dit blijkt uit een onderzoek van de VU, Amsterdam (Bron: moderne dementiezorg).

Om te doen:

1. Overleg met elkaar welke voorwaarden er bij de cliënt met dementie aanwezig moeten zijn, wil deze de mogelijkheid hebben om goed te kunnen kauwen. Waar let je op bij je observatie als de persoon aan het kauwen is?
2. Overleg met elkaar hoe je bereikt dat een cliënt dagelijks genoeg kauwt: hoe stel je de voeding samen; waar let je op; hoe kun je de cliënt stimuleren?

C. In de clip bewegen zegt de hoogleraar dat het moeilijk is om een actiever beleid op het gebied van bewegen te bewerkstelligen.

Stel: je loopt stage op een afdeling kleinschalig wonen. De zeven cliënten hebben dementie in de fasen 'verdwaalde ik – verborgen ik'. Jij krijgt in jouw BPV-instelling de opdracht om in het kader van kwaliteitsverbetering een 'beweegverbeterplan' te maken.

Bedenk met elkaar in groepjes van 3-4 personen en schrijf de uitkomst op flap :

- Welke activiteiten zou je willen doen met je cliënten?
- Hoe zou je ze 'verleiden' om mee te doen?
- Op welk tijdstip van de dag zou je de activiteit willen doen?
- Welke hulpmiddelen zou je gebruiken?
- Hoe zou je het plan naar je collega's communiceren?

Presenteer jullie plan.

D. Tip: Bekijk ook eens op internet het filmpje de bijzondere fietsinstallatie voor mensen met dementie: "Buiten komt voorbij".

<http://www.buitenkomtvoorbij.nl/>

Eindresultaat

Voorstellen hoe een passieve cliënt tot activiteiten 'te verleiden'

Een 'beweegverbeterplan'